

F.B. Naini
Facial aesthetics. Concepts & clinical diagnosis
Oxford: Wiley-Blackwell, 2011
434 bl., geïll. € 102,00
ISBN 978 1405 1 8192 1

Esthetiek van het aangezicht

“Nergens in de geneeskunde is de versmelting van kunst en wetenschap belangrijker dan in de klinische beoordeling van faciale esthetiek”, zo begint het voorwoord van dit boek. In deze uitgave wordt de zoektocht naar het geheim van schoonheid en harmonie geschetst, in historisch perspectief. Talloze fraaie afbeeldingen illustreren inzichten rond gelaatsverhoudingen vanaf de klassieke oudheid via de renaissance naar de moderne antropometrie. Theorieën over uiterlijke attractiviteit, gezichtsexpressie en psychosociale invloed van afwijkingen worden inzichtelijk vertaald naar een klinische context.

Het tweede deel van het boek behandelt het klinische onderzoek en de diagnostiek. Antropometrische en cefalometrische analyses worden duidelijk en uitgebreid beschreven, waarna de meetvariabelen in verband worden gebracht met diverse gelaatsstypen, verhoudingen en symmetrie. Recente ontwikkelingen in driedimensionale technieken ontbreken hierbij niet.

Vervolgens beschrijft de auteur de diagnostiek per gelaatsregio: bovenste gelaat (voor-

hoofd, orbita), middengezicht (oren, neus, jukboog, maxilla) en onderste gelaat (lippen, plica labiamentalis, mandibula, kin, submentale regio). Op duidelijke wijze bespreekt hij de diverse anatomische structuren en afwijkingen daarvan. Een relatief groot deel van het boek omvat gebitsfactoren: gebitsmorfologie, orthodontische anomalieën en hun relatie met de lippen en het parodontium. Naast een zeer complete beschrijving van veelvoorkomende situaties worden vele nuttige tips en adviezen gegeven.

Het boek biedt een unieke bundeling van enerzijds recente ontwikkelingen in kunst en wetenschap en anderzijds een helder overzicht van de huidige kennis over faciale harmonie. Het is een bruikbaar naslagwerk. De vele interessante afbeeldingen geven een duidelijk handvat voor uitleg in de tekst. De verwijzingen naar de literatuur zijn afgewogen en nodigen uit tot verdere verdieping. Door de relativerende en tegelijkertijd veelzijdige inhoud is deze uitgave zeer lezenswaardig voor zorgverleners in de orthodontie, de kaakchirurgie, de plastische chirurgie en de esthetische tandheelkunde.

Rehabilitatie na orale kanker

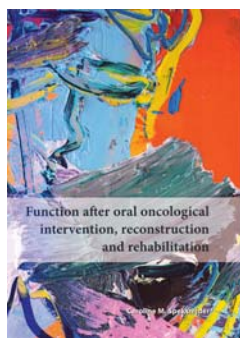
Caroline Speksnijder, fysiotherapeute en epidemiologe, behandelt in haar proefschrift de effecten van een oncologische behandeling en reconstructie bij patiënten met een mondholtecarcinoom op de rehabilitatie en de functie van mond, nek en schouders.

In het eerste hoofdstuk wordt verslag gedaan van vraaggesprekken met patiënten 5 jaar na oncologische interventie. De uitkomsten laten zien dat de locatie van de tumor meer bepalend is voor postoperatief functionieverlies dan de omvang van de tumor. In het volgende hoofdstuk behandelt de promovende een nieuw ontwikkelde en gevalideerde kauwtest om kauwfunctie objectief te kunnen kwantificeren bij personen met een verslechterde mondfunctie door bijvoorbeeld mondkanker. De bevindingen leiden in hoofdstuk 3 tot de conclusie dat deze nieuwe kauwtest na computeranalyse nauwkeuriger verschillen kan weergeven tussen personen met een natuurlijke dentitie en personen met een volledige gebitsprothese, wel of niet implantaatgedragen.

In de hoofdstukken 4 en 5 wordt een prospectief onderzoek naar de kauw- en tongfunctie

bij oncologische patiënten beschreven. Chirurgische interventie blijkt een grote negatieve impact te hebben op bijkracht en kauwvermogen en resulteert in significante vermindering van de (sensorische) tongfunctie. Bij aanvullende radiotherapie treedt verdere verslechtering van kauwfunctie en tongmobiliteit op. Opgemerkt moet worden dat de follow-up hier slechts 1 jaar bedroeg. Het laatste hoofdstuk behandelt de gevolgen van een halsklierdissectie voor nek- en schouderklachten, zoals pijn en verminderde beweeglijkheid met als conclusie dat hoe uitgebreider de halsklierdissectie, des te groter de afname in nek- en schouderfunctie.

Het onderzoek leidt tot de algemene conclusie dat een sterke achteruitgang optreedt in functie bij patiënten met grotere tumoren in de mondholte en uitgebreidere nekdissecties. Wat de mondzorg betreft is het zinvol dat mondzorgverleners zich realiseren dat interventies in het hoofd-halsgebied een grote invloed hebben op orale, nek- en schouderfuncties en daarmee op de levenskwaliteit van deze patiënten. Naast mondzorgverleners is dit proefschrift vooral ook voor paramedici in het revalidatietraject van patiënten met tumoren in het hoofd-halsgebied interessant ter verdieping van hun kennis.

C.M. Speksnijder
Function after oral oncological intervention, reconstruction and rehabilitation
Utrecht: Universiteit Utrecht, 2011
152 bl., geïll.
ISBN 978 90 393 5559 6